

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Օտար լեզուների և գրականության
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _____ Թադևոսյան Թ.Վ. /Ս.Ա.Հ/

Արձանագրություն № ____ 12 ____

«_27_» 12 _____ 2023թ.

ՕԼԳ/բ-173Կ/դ Օտար լեզու /ՌՈՒՄԱՑ ԼԵԶՈՒ-Յ/ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

ՌԻՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

022201.00.6 ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

022201.01.6 «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ»

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Պատմության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Օտար լեզուների և գրականության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

առկա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

4-րդ կիսամյակ, ուսումնառության 2-րդ տարի

Դասախոս(ներ)՝

Հարությունյան Ազնեսա

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ

agnesse_haroutjunyan@yahoo.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	5
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	5
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	6
8.	Դասավանդման մեթոդներ	7
9.	Ուսումնառության մեթոդները	7
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	8
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	17
14.	Գնահատում	18
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	19
14.2.	Հարցաշար	19
14.3.	Գնահատման չափանիշներ	19
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	21

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Կ/դ Օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացը վերաբերում է առարկաների հումանիտար ցիկլի հիմնական մասին: Ներառված է **022201.01.6 «ՊՍՏՄՈՒԹՅՈՒՆ»** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հնդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ» կրթամասում որպես կամընտրական դասընթաց:

«Կ/դ Մասնագիտական օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -4» դասընթացը յուրացնելու համար ուսանողներն օգտագործում են հանրակրթական դպրոցում և բուհի առաջին կուրսում ձևավորված գիտելիքները, հմտություններն ու կարողությունները:

Այս առարկայի ուսումնասիրությունը անհրաժեշտ հիմք է մասնագիտական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրության համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

- Ձևավորել ուսանողի հաղորդակցական և խոսքային կոմպետենցիաները այն մակարդակում, որը բավարար է մասնագիտական տերմինաբանության ընկալման և օգտագործման, կրթական, մասնագիտական և գիտական բնույթի հաղորդակցությանը մասնակցելու, սեփական տեսակետն արտահայտելու համար:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- ռուսաց լեզվով խոսքային գործունեության տիրապետումը;
- մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների զարգացման ընթացքում ռուսալեզու գրականության կիրառման հմտությունների զարգացումը;
- մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտում ուսանողների խոսքային գործունեության ապահովումը;
- ուսանողների խոսքային գործունեության ապահովումը կրթական, մասնագիտական, կենցաղային և մշակութային հաղորդակցության ոլորտում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Մասնագիտական ռուսաց լեզու-3» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է՝ ռուսերեն լեզվով տեքստերի կարդալու, հասկանալու, վերարտադրելու գիտելիքների, ռուսերեն լեզվով հաղորդակցվելու, սահուն խոսքը ընկալելու հմտությունների առկայությունը, որոնք ձեռք են բերվել «Մասնագիտական Ռուսաց լեզու-1» և «Մասնագիտական Ռուսաց լեզու-2» դասընթացների միջոցով ուսումնասիրության առաջին տարում:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

²<http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

«Կ/դ Օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/ -3» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Դասընթացը ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.

• ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք սպասարկում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակները կրթական, մասնագիտական, կենցաղային, սոցիալ-մշակութային և գիտական գործունեության ոլորտներում;

• կրթության տվյալ փուլում բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները;

• թարգմանության և թարգմանական համապատասխանությունների հիմնական օրինաչափությունները;

• շեշտադրումը ամենատարածված բառերում:

Դասընթացը ու սումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- որոշել տեքստի թեման և փոխանցել և մեկնաբանել լրարձեղ հանուր քվանդակությունը;

- մասնագիտական տեքստերում տարբերակել բառի լիակատար և փոխաբերական իմաստը, կարողանալ մասնագիտական ոլորտում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ, նույնանուն, համանուն, հարանուն նբազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ;

- ինքնուրույն արտադրել կապակցված, տրամաբանական արտահայտություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ;

- կառուցել վերարտադրողական տիպի մենախոսություն տեքստի հիման վրա;

- կազմել երկխոսություններ հատուկ բառապաշարի հիման վրա;

- կատարել ծանոթագրություններ, ամփոփումներ և այլն;

- փոխակերպել նախադասություններ ընդհանուր կիսանդակի խոսքով;

մեկնաբանել թեմայի և մենախոսության մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը, հասկանալ հաղորդակցական մտադրությունները;

- կարողանալ թարգմանության գործընթացում կատարել բառապաշարային-իմաստային վերափոխումներ (տերմինաբանության թարգմանություն, տարբեր տեսակի դարձվածքային միավորների թարգմանություն):

Դասընթացն ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- մասնագիտական ոլորտում խոսքային գործունեության բոլոր տեսակներին;

- մասնագիտական

հաղորդակցության ոլորտներում իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման ինքնավար հմտությունների կատարելագործման նպատակով արտավարությանը;

- մասնագիտական

գործունեության մեջ զբաղեցրած տրամաբանական գրավոր խոսքի նորմերի մշակույթին;

- առաջարկվող նյութի տրամաբանական ներկայացմանը;

- տարբեր ռուսալեզու աղբյուրների ցտեղեկատվության հետաշխատելու հմտություններին;

- տեսական դրույթների գործնական վերլուծության կարողություններին;

- մասնագիտական ոլորտում հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման հմտություններին;

- մասնագիտական գործունեության տարբեր ոլորտների մտքերը շարադրելու և դրանց բովանդակությունը ռուսերենով փոխանցելու և նախադրություններին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ6 երկրորդ օտար լեզվի հիմնարկություն,

ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	
Գործնական աշխատանք	42
Սեմինար պարապմունք	
Լաբորատոր աշխատանք	
Ինքնուրույն աշխատանք	48
Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեու-

⁴Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- թյան կառավարման գործընթացներին մասնակցելու ծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրներին ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակատեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի յոթնեխնդրի ազատ վերլուծություն:
  - **Կլոբսեդան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևի ներդրում է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - **Կոնկրետ հրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունենում են իրենց սեփական և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
  - **Հարցին նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողներն արձանագրված խնդրի արձանագրության և կարգապահության ստանդարտներով և տվյալ առարկայի ցանկացած նպատակադրված հարցերի հարցա-տասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նախնական փաթեթը ստանալու հետևանքով, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
  - **Ինքնուրույն աշխատանքի ամացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել ինտեգրված կամ անկախ համացանցում մանրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրաքանչյուր մասի ձևն ու ուսանողների կողմից:
  - **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարված եզրակացությունների, ստացված արդյունքների և երկայացում ուսանողի կողմից:
  - **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց սովորողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ, որի նպատակն է կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակ եզրակացությունների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ակտիվների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարաօլոմներ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Գիտական հասկացությանն եզրույթի սահմանում			2		
2.	Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ			2		
3.	Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն			2		
4.	Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:			2		
5.	Անցած թեմաների ամփոփում:			2		
6.	Բնության ուսումնասիրության մեթոդներ /դիտարկում, ենթադրություն, փորձ, տեսություն, բացահայտում/			2		
7.	Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն			2		
8.	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ. <i>ecnu</i> շաղկապով պայմանի ենթակայական նախադասություններ			2		
9.	Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր. Անցած թեմաների ամփոփում			2		
10.	1-ին ընթացիկ ստուգում: Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում			2		

⁸Նման է օրացուցային պլանին

11.	Անորոշ անձնական, անանձնական, բայերի ընդհանրացված-անձնական բայաձևեր			2		
12.	– <i>Ե</i> մասնիկով բայեր: Ակտիվ և պասիվ կառույցներ			2		
13.	Կապակցված տեքստի ձևավորման միջոցներ			2		
14.	Նույնարմատ բայերի և գոյականների խնդրառություն: Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումը անվանականի. Բայերից գոյականների բառակազմական մոդելներ			2		
15.	Անցած թեմաների ամփոփում			2		
16.	Տեքստիպլանիկազմմանուսուցում			2		
17.	- <i>Ի</i> -ածանցով ածականների բառակազմություն: <i>при,если, когда</i> ադկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցներ			2		
18.	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածությունբնութագրողբայերովկառույցներ			2		
19.	Տեքստի նկարագրության օգնությամբ տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում՝ գնահատման ներառմամբ: Անցած թեմաների ամփոփում			2		
20.	Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում			2		
21.	2-րդ ընթացիկ ստուգում			2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				42		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիրգրականություն (ՊԳ)		
1.	Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2.	М., 1979.

2.	Кочарян С.В., Сагоян Э.Х. РУССКИЙ ЯЗЫК. СПЕЦТЕКСТЫ И ЗАДАНИЯ. Пособие для студентов исторического факультета.	Ереван, 2023
3.	Кузнецов, А.Л История: учебное пособие для иностранных учащихся подготовительного факультета.,	М., 2015.
4.	Лазарева Л. И. Информационная культура социального педагога: структура, правила подготовки и оформления результатов самостоятельной учебной и профессиональной деятельности: учебное пособие.	Кемеровский государственный университет культуры и искусств (КемГУКИ), 2014
5.	Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык.	М., 2010.
6.	Валгина Н.С. Современный русский язык. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю. Савова М.Р. Русский язык и культура речи.	М., 2003. М., 2006.
7.	Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум	М., 2011.
8.	Киселева М.С. Русский язык как иностранный	М., 2010
Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ)		
1.	Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 2. / Под ред. Р.А. Кульковой.	СПб, 2000.
2.	Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 3 / Под ред. Р.А. Кульковой.	Спб, 2001.
3.	Алоян Ж.Л., Барсегян С. С., Савченко И. А. Практический русский язык для армянских студентов.	М., 2023
Բառարաններ		
1.	Скворцов И.П. Большой толковый словарь правильной русской речи.	М., 2006
2.	Хохлова Е.Л. Словарь исторических терминов, понятий и реалий: Русский. Английский. Французский. Немецкий	М., 2004
3.	Жуков А.В. Лексико-фразеологический словарь русского языка.	М., 2007
4.	Крысин Л.П. Учебный словарь иностранных слов.	М., 2010
5.	Лопатин В.В., Лопатина Л.Е. Толковый словарь современного русского языка.	М., 2011
6.	Прохоров Ю. Е. Большой лингвострановедческий словарь	М., 2009
7.	Вакуров В.Н. и др. Трудности русского языка: словарь-справочник	М., 2011
8.	Баско Н.В. Фразеологизмы в русской речи: Словарь справочник	М., 2009
9.	Сковородников А.П. Выразительные средства русского языка и речевые ошибки и недочеты: энциклопедический словарь-справочник	М., 2009
10.	“Словарь синонимов и антонимов русского языка”	СПб, 2005г.
11.	Ожегов С. И. Словарь русского языка	М., 1991.
12.	Орфографический словарь русского языка.	М., 1991.

13.	Аванесова Р. И. Орфоэпический словарь русского языка. Под редакцией акад.	М., 1985
14.	Спиркина А. Г. Словарь иностранных слов	М., 1989

15. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

15.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.				
2.				

15.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտազաննակ	Գրականություն ¹⁰
	Գիտական հասկացության ներդրությունը սահմանում.	Նշաններ և տերմինաբանություն. աշխատանք что есть что, что – это что, чем называется что, чем называют что, если..., то что называется каким կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ.	Բառի բազմիմաստություն, իմաստի ընտրության նշանակությունը թարգմանության մեջ. աշխատանք что представляет собой что по каким свойствам, что обладает чем, что характеризуется чем կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն.	աշխատանք что состоит из чего, что входит в состав чего, что содержится в чем կառույցների հետ. Ոչ տիպիկ իրավիճակներում գիտելիքների կիրառման առաջադրանքներ, խմբային քննարկումներ:	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի		հարցում	
4	Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:	Առարկայի բնութագրումը ըստ հատկանիշների. աշխատանք что представляет собой что по каким свойствам, что обладает чем, что характеризуется чем կառույցների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
5	Անցած թեմաների ամփոփում	Վերոնշյալ թեմաների ամփոփում հարցման միջոցով	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
6	Բնության ուսումնասիրության մեթոդներ /դիտարկում, ենթադրություն, փորձ, տեսություն, բացահայտում/	աշխատանք наблюдать что, обратить внимание на что, доказать чтоսայլ կառույցների հետ.Ունկընդորածտեքստիքննարկում, ըստտեքստիհարցերիկատատախաններիկազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
7	Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն	Որոշիչ ստորադաս նախադասությունների փոխակերպում դերբայական դարձվածներով, Դերբայների և դերբայական դարձվածների թարգմանություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
8	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ. <i>еслу</i> շաղկապով պայմանի ենթակայական նախադասություններ	Կապակցված մասնագիտական տեքստերի կազմում,ստորադաս նախադասությունների կազմում և դրանց թարգմանություն: Սեղմագրի կազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
9	Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր. Անցած թեմաների ամփոփում:	Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումներիկիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հականիշ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր:Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	1-ին ընթացիկ ստուգու : Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում	Վերոնշյալ թեմաների ամփոփում հարցման միջոցով:Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում:	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Անորոշ անձնական, անանձնական, բայերի	Ուսանողների գիտահետազոտական աշխատանք: Աշխատանք գիտական գրականության հետ:	2	Բանավոր և գրավոր հարցում,	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1,

	ընդհանրացված-անձնական բայաձևեր	Հաղորդագրության կազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի		թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ԼԳ2, ԼԳ3,
	-ՇՄմասնիկով բայեր: Ակտիվ և պասիվ կառույցներ	Ակտիվ և պասիվ քերականական կառույցների տեսակները ռուսերենում: -ՇՄ մասնիկով բայեր: Կրճատ հարակատար դերբայ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ	Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցների ուսուցում: Շաղկապներ, կապեր: Նախադասությունների կապի միջոցներ, վերաբերականներ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Նույնարմատ բայերի և գոյականների խնդրատություն: Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումը անվանականի. Բայերից գոյականների բառակազմական մոդելներ:	Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումներ անվանականի: Բայական գոյականների կազմում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Անցած թեմաների ամփոփում	Վերոնշյալ թեմաների ամփոփում հարցման միջոցով	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Տեքստի պլանի կազմման ուսուցում	Մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ ամփոփ տեքստի և դրա պլանի կազմում: Աշխատանքի հարցական նախադասությունների և անվանական նախադասությունների հետ: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2		
	-H-ածանցով ածականների բառակազմություն: <i>при, если, когда</i> շաղկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցների կազմում և կիրառություն: Փոփոխություններ բնութագրող բայերի կիրառություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	Ածականների բառակազմություն և ուղղագրություն: <i>при, если, когда</i> շաղկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցների կազմում և կիրառություն: Փոփոխություններ բնութագրող բայերի կիրառություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածություններն ազդող բայերով կառույցներ	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցման ուսուցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածություններն ազդող բայերով կառույցների կիրառություն: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

	Տեքստի նկարագրության օգնությամբ տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում՝ գնահատման ներառմամբ: Անցած թեմաների ամփոփում	Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Մեֆական կարծիքի արտահայտման լեզվական կլիշեների կիրառում: Բառագիտական-քերականական աշխատանք ըստ մասնագիտական տեքստի	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
2	Ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում	Ռեֆերատ, էսսե, Նախագծերի իրականացում, Ինքնուրույն աշխատանքի ամացանցում, Ձեկույց	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,
2	2-րդ ընթացիկ ստուգում	Ստուգողական աշխատանքի կատարում գրավոր հարցման միջոցով	2	Բանավոր և գրավոր հարցում, թեստ, ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ՊԳ5 ՊԳ6, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3,

15.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	<i>Թեմա</i>	Ուսումնասիրվող հարցեր	<i>Ժամաքանակ</i>	Ստուգմանը	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					

15.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն	Մասնագիտական թարգմանության առանձնահատկությունները, եզրույթների համար ժեքների որոնում և դրանց կիրառություն, թարգմանչի կեղծընկերները	Նախագծերի իրականացում, Ինքնուրույն աշխատանքի անցում,	1-ին կիսամյակ,	Բանավոր հարցում	
2.	Մասնագիտական տեքստի կազմում, կոնսպեկտավորում	Մասնագիտական տեքստի կառուցվածքը, առանձնահատկությունները, լեզուն և ոճը	Ռեֆերատ, էսսե, Նախագծերի իրականացում, Ինքնուրույն աշխատանքի անցում, Ձեկույց	1-ին կիսամյակ,	Բանավոր հարցում	

16. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոյեկտոր, էլեկտրոնային գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

17. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

12.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) կլաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրաակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման նյութական ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
- ուսումնական գործընթացին ուսանողի 50% և ավելի բացակայության դեպքում ուսանողը չի թույլատրվում ստուգարքի:

Գործնական աշխատանքների Հարցումներ				Ինքնուրույն աշխատանք	1- ին ստուգում	2- րդ ստուգում
1	2	3	4			

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամիության ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.):

10 մավոր	10 միավոր	10 միավոր	10 միավոր	20 միավոր	20 միավոր	20 միավոր
40 միավոր						
Ընդհանուր՝ 100 միավոր						

17.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

17.2. Հարցաշար (ըստծրագրի)

1. Մասնագիտական տեքստերի վերարտադրում:
2. Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն:
3. Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք:
4. Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:

Ա)1-ին ընթացիկստուգում (կիսամյակի 8-րդ շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկվածթեմաները. Ընդգրկված հարցեր.**
- Մասնագիտական տեքստերիբանավոր թարգմանություն:
- Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք:
- Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:

Բ)2-րդ ընթացիկստուգում (կիսամյակի 18-րդ շաբաթվա ընթացքում)

Ընդգրկվողթեմաները. Ընդգրկված հարցեր.

- Մասնագիտական տեքստերի կազմում:
- Մասնագիտական տեքստերի թարգմանություն:
- Մասնագիտական տեքստերի շուրջ լեզվական աշխատանք:
- Մասնագիտական տեքստերի մեկ լեզվից մյուսը փոխադրում:

17.3. Գնահատմանչափանիշները¹⁷.

- Գործնականաշխատանքները՝ ռուսերեն լեզվով առավելագույնս անսխալ հաղորդակցվելու կարողություն, մասնագիտական տեքստեր կարդալու, ընկալելու, վերարտադրելու, թարգմանելու կարողություն, տրված բառապաշարի իմացություն, հանձնարարված աշխատանքների առկայություն:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ ռեֆերատ, նախագծերի իրականացում, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, զեկույց՝ ըստ ներկայացված համապատասխան պահանջների:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

¹⁷Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	022201.00.6 «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր`	022201.01.6 «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան`	Պատմության բակալավր

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/բ – 173Կ/դ Օտար լեզու /Ռուսաց լեզու/-3			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի քաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	
			Մեմինար	
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	42
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացին պատակը	Ձևավորելու սանտղի հաղորդակցական խոսքային կոմպլեքսները և յնքանակարգակում, որը բավարար է մասնագիտական տերմինաբանությանը նկատմամբ և օգտագործման, կրթական, մասնագիտական և գիտական բնույթի հաղորդակցությանը մասնակցելու, սեփական տեսակետն արտահայտելու համար:			
Դասընթացի վերջն արդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջն արդյունք (ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ իմանա ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք սպասարկում են ուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակները կրթական, մասնագիտական, կենցաղային, սոցիալ-մշակութային և գիտական գործունեության ոլորտներում; ➤ իմանա կրթության տվյալ փուլում բնավորագրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները; ➤ իմանա թարգմանության նթարգմանական համապատասխանությունների հիմնական օրինակափոխությունները; ➤ շեշտադրումը ամենատարածված բառերում: <p><i>Կարողունակություն</i></p>			

	<p>Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ կարողանա որոշել տեքստի թեման և փոխանցել և մեկնաբանել դրան հանուր բովանդակությունը; ➤ կարողանա մասնագիտական տեքստերում տարբերակել բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստը, կարողանալ մասնագիտական խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ, նույնանուն, համանուն և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ; ➤ կարողանա ինքնուրույն արտադրել կապակցված, տրամաբանական արտահայտություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ; ➤ կարողանա կառուցել վերարտադրողական տիպի մենախոսություն տեքստի հիման վրա; ➤ կարողանա կազմել երկխոսություններ հատուկ բառապաշարի հիման վրա; ➤ կարողանա կատարել ծանոթագրություններ, ամփոփումներ և այլն: ➤ կարողանա փոխակերպել նախադասությունները ուղղակի և անուղղակի խոսքով; ➤ կարողանա մեկնաբանել թեմայի և մենախոսության մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը. հասկանալ հաղորդակցական մտադրությունները; ➤ կարողանա թարգմանության գործընթացում կատարել բառապաշարային-իմաստային վերափոխումներ (տերմինաբանության թարգմանություն, տարբեր տեսակի դարձվածքային միավորների թարգմանություն). <p><i>Հմտություն</i></p> <p>Դասընթացը սովորելու արդյունքում ուսանողը պետք է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ տիրապետի մասնագիտական ոլորտում խոսքային գործունեության բոլոր տեսակներին. ➤ տիրապետի մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման ինքնավար հմտությունների կատարելագործման ռազմավարությանն ու մարտավարությանը. ➤ տիրապետի մասնագիտական գործունեության մեջ գրագետ բանավոր և գրավոր խոսքի նորմերի մշակույթին. ➤ տիրապետի առաջարկվող նյութի տրամաբանական ներկայացմանը. ➤ տիրապետի տարբեր ռուսալեզու աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություններին. ➤ տիրապետի տեսական դրույթների գործնական վերլուծության կարողություններին. ➤ տիրապետի մասնագիտական ոլորտում հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման հմտություններին. ➤ տիրապետի մասնագիտական գործունեության տարբեր ոլորտների գիտելիքները կառուցելու և դրանց բովանդակությունը ռուսերենով փոխանցելու ունակություններին.
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><u>Թեմա 1.</u> Գիտական հասկացության ներդրոյթի սահմանում:</p> <p><u>Թեմա 2.</u> Բառի բազմիմաստությունը, իմաստի ընտրությունը թարգմանության մեջ:</p> <p><u>Թեմա 3.</u> Թարգմանության ընթացքում նախադասության կառուցվածքի փոփոխություն:</p> <p><u>Թեմա 4.</u> Բառագիտա-քերականական փոխակերպումների հիմնական</p>

	<p>տեսակները. լրացումներ, բացթողումներ, փոխարինումներ:</p> <p>Թեմա5. Բնության ուսումնասիրության մեթոդներ /դիտարկում, ենթադրություն, փորձ, տեսություն, բացահայտում/:</p> <p>Թեմա6. Դերբայների և դերբայական դարձվածքների թարգմանություն:</p> <p>Թեմա7. Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ. <i>если</i> շաղկապով պայմանի ենթակայական նախադասություններ:</p> <p>Թեմա8. Թարգմանություն՝ տարբեր տեսակի փոխարինումների կիրառմամբ՝ կոնկրետացում, ընդհանրացում, հակառակ թարգմանություն և ամբողջական վերաիմաստավորում: Բայերի կատարյալ և անկատար ձևեր:</p> <p>Թեմա9. Անորոշ անձնական, անանձնական, բայերի ընդհանրացված-անձնական բայաձևեր <i>-ся</i> մասնիկով բայեր: Ակտիվ և պասիվ կառույցներ:</p> <p>Թեմա10. Կապակցված տեքստի կազմակերպման միջոցներ:</p> <p>Թեմա11. Նույնարմատ բայերի և գոյականների խնդրառություն: Բայական բառակապակցությունների փոխակերպումը անվանականի. Բայերից գոյականների բառակազմական մոդելներ:</p> <p>Թեմա12. Տեքստի պլանի կազմման ուսուցում:</p> <p>Թեմա13. <i>-н-</i> ածանցով ածականների բառակազմություն: <i>при,если, когда</i> շաղկապներով պայմանի ու ժամանակի քերականական կառույցներ: Թեմա14. Տեքստի տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում դրա նկարագրության օգնությամբ՝ գնահատման ներառմամբ: Կախվածություն բնութագրող բայերով կառույցներ:</p> <p>Թեմա15. Տեքստի նկարագրության օգնությամբ տեղեկատվական բովանդակության փոխանցում՝ գնահատման ներառմամբ:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>1.1. Գիտելիքներիստուգմաննզնահատմանբաղադրիչներնեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 4 գործնական (սեմինար) կաբորատորաշխատանքներիընթացքումուսանողիակտիվությաննհմտություն ներհիաշվառումնզնահատումընթացիկստուգումներիմիջոցով առավելագույնը գումարային40 միավոր, ➤ 2 ինքնուրույնաշխատանքների (անհատականառաջադրանքներ) հաշվառումնզնահատումառավելագույնըգումարային 20 միավոր, ➤ դասընթացիենթաբաժիններիևծրագրովնախատեսվածայլառաջադրանքների կատարմանկյուրացման2 ընթացիկստուգումնզնահատումկիսամյակիընթացքում (ընթացիկքննություններկամստուգարքներ)՝ առավելագույնըգումարային 40 միավոր, ➤ ստուգմանարդյունքներիամփոփումնզնահատմաննշվածբաղադրիչներիարդյունքներիհիմանվրանդասընթացիարդյունարարգնահատականիձևավորում՝ առավելագույնըգումարային 100 միավոր: ➤ Գնահատմանչափանիշ՝ <ol style="list-style-type: none"> 1. Մասնագիտականտեքստերիվերարտադրում: 2. Մասնագիտականտեքստերիթարգմանություն: 3. Մասնագիտականտեքստերիշուրջլեզվականաշխատանք: 4. Մասնագիտականտեքստերիմեկլեզվիցմյուսըփոխադրում:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <p>1. Кочарян С.В., Сагоян Э.Х. РУССКИЙ ЯЗЫК. СПЕЦТЕКСТЫ И ЗАДАНИЯ. Пособие для студентов исторического факультета. - Ереван, 2023</p>

2. Хохлова Е.Л. Словарь исторических терминов, понятий и реалий: Русский. Английский. Французский. Немецкий М., 2004
3. Кузнецов, А.Л. История: учебное пособие для иностранных учащихся подготовительного факультета., М., 2015.
4. Лазарева Л. И. Информационная культура социального педагога: структура, правила подготовки и оформления результатов самостоятельной учебной и профессиональной деятельности: учебное пособие. Кемеровский государственный университет культуры и искусств (КемГУКИ), 2014
5. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979.
6. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010.
7. Валгина Н.С. Современный русский язык. М., 2006.
8. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю., Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003.
9. Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011.
10. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовь» Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011.
11. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011.
12. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010

Լրացուցիչ

1. Алоян Ж.Л., Барсебян С. С., Савченко И. А. Практический русский язык для армянских студентов. М., 2023
2. Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 2. / Под ред. Р.А. Кульковой. СПб, 2000.
3. Аксенова М.П. Русский язык по-новому. Часть 3 / Под ред. Р.А. Кульковой. Спб, 2001.